Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României LOBSANG RAMPA, T.
Roba tibetană: aventurile unui călător în astral / Lobsang Rampa; trad. din lb. engleză: Monica Medeleanu.

Bucureşti: Herald, 2018

ISBN 978-973-111-720-1

I. Medeleanu, Monica (trad.)
29

Pentru noutăţi şi comenzi vizitaţi site-ul nostru:
www edituraherald ro
sau contactaţi-ne la: office@edituraherald.ro
OP.IO - CP.33 Sect. II Bucureşti Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61 Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60 Mob: 0744.888.388,0771.664.320T. Lobsang Rampa
THE SAFFRON ROBE © Lobsang Rampa Inner Light Pub.
1986, New York

LOBSANG RAMPA

Roba tibetană

AVENTURILE UNUI CĂLĂTOR ÎN ASTRAL

Traducere din limba engleză:

MONICA MEDELEANU

EDITURA HERALD
Bucureşti

Cuprins

CAPITOLUL I.....

CAPITOLUL II.....

CAPITOLUL III...

CAPITOLUL IV...

CAPITOLUL V.....

CAPITOLUL VI...

CAPITOLUL VIL.

CAPITOLUL VIII.

CAPITOLUL IX...

CAPITOLUL X.....

CAPITOLUL XI...

CAPITOLUL XII..

CAPITOLUL XIII.

CAPITOLUL XIV.
CAPITOLUL XV **200**

EDITURA *mrp* HERALD

OP/IO - CP.33 Sect. II Bucureşti Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61 Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60 Mob:

0744.888.388, 0745.050.020 website: www.edituraherald.ro e-mail; office@edituraherald.ro
Grafica copertei:
Victor Zugravu

Procesa

r
e

&

t
e

h
n
o
r
e
d
a

c
t
a
r
e
:

Alexand

r
u

L
e
i
c

e
s
c
u

L

e
c
t
o
r
:

S
a
n
d
a

B

a
l
t
ă

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărţi nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă şi prin niciun mijloc, electronic sau mecanic,

inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informaţiei, fără permisiunea editorului. Ediţie în limba română

publicată de Editura Herald. Copyright © 2018

CAPITOLUL I

Umbre stranii fremătau înaintea privirii mele rătăcitoare, unduindu-se în faţa mea asemenea unor năluci colorate dintr-o lume îndepărtată şi plăcută. Apa pictată de soare se întindea liniştită aproape de chipul meu.

Am străpuns uşurel suprafaţa apei cu braţul, privind micile valuri leneşe provocate de mişcare. Am scrutat adâncimile uitându-mă pieziş. Da, piatra aceea mare, acolo trăia - şi ieşea să mă salute! Mi-am lăsat degetele să alunece alene de-a lungul peştelui care acum stătea nemişcat; nemişcat, cu excepţia mişcării uşoare a înotătoarelor, întrucât „luase pauză" între degetele mele.

El şi cu mine eram prieteni vechi, veneam adesea şi îi fărâmiţam mâncare în apă înainte de a-i mângâia trupul. Ne bucuram de înţelegerea deplină care se iveşte numai la cei ce nu se tem unul de altul. Pe vremea aceea nu ştiam nici măcar că peştii sunt comestibili! Buddhiştii nu iau viaţa şi nici nu provoacă suferinţă altora.

Am tras adânc aer în piept şi mi-am vârât faţa sub luciul apei, nerăbdător să scrutez mai îndeaproape cealaltă lume. M-am simţit acolo ca un zeu care se uită în jos la o formă de viaţă foarte diferită. Ramuri înalte se unduiau lin într-un curent nevăzut, vegetaţia acvatică robustă stătea

dreaptă asemenea copacilor imenşi ai unei păduri. O dâră de nisip se întindea cotit ca un şarpe şi era tivită cu o plantă de un verde pal, care arăta ca o peluză bine întreţinută.

Peşti puţini şi micuţi, cu multe culori şi capete mari scânteiau şi ţâşneau printre plante în căutare continuă de hrană şi distracţie. Un melc de apă enorm s-a coborât pe muchia unei mari pietre cenuşii, ca să-şi poată îndeplini sarcina de curăţare a nisipului.

Insă plămânii mei explodau; soarele fierbinte al amiezei îmi ardea ceafa, iar pietrele dure de pe ţărm îmi intrau în carne. Aruncând o ultimă privire în jur, m-am ridicat în genunchi şi am tras adânc în piept aerul înmiresmat. Aici, în lumea mea, lucrurile erau foarte diferite de lumea liniştită pe care o studiasem. Aici era rumoare, tumult şi multă alergătură încoace şi încolo. Clătinându-mă puţin din pricina unei răni la piciorul stâng care nu se vindecase încă, am stat şi m-am odihnit sprijinindu-mă cu spatele de un copac bătrân care îmi plăcea mult şi am privit în jurul meu.

Norbu Lingă era o vâlvătaie de culoare, îmbinând verdele viu al sălciilor, roşul aprins şi auriul Templului Insulei şi albastrul foarte închis al cerului accentuat de albul pur al norilor lânoşi care veneau întrecându-se peste munţii din India. Apele liniştite ale lacului reflectau şi intensificau culorile şi creau un aer de irealitate, în timp ce o adiere rătăcitoare fremăta apa şi făcea ca imaginea să se legene şi să se umbrească. Totul era aici paşnic, tăcut şi, totuşi, chiar dincolo de zid, din câte am putut să văd, lucrurile stăteau cu totul altfel.

Călugări îmbrăcaţi în straie roşietice umblau pe-acolo cu paşi mari, ducând la spălat mormane de haine. Alţii şedeau pe vine pe malul râului spumos şi răsuceau şi învârteau hainele, în aşa fel încât să fie bine pătrunse de apă. Capete rase luceau în lumina soarelui şi, pe măsură ce orele treceau, se înroşeau treptat de la soare. Mici discipoli, primiţi de curând în lamaserie, săreau pe-acolo plini de frenezie, după ce îşi frecaseră veşmintele cu pietre mari şi netede, ca să arate mai vechi, mai uzate şi să dea astfel impresia că cel care le purta era discipol de mai multă

vreme!

Din când în când, razele strălucitoare ale soarelui erau reflectate de veşmintele aurii ale unui lama august care călătorea între Potala şi Pargo Kaling. Mulţi dintre ei aveau o înfăţişare rigidă, de bărbaţi care îmbătrâniseră în serviciul Templului. Alţii, puţini la număr, erau într-adevăr tineri, unii dintre ei fiind încarnări Recunoscute, în timp ce alţii progresaseră şi înaintaseră prin propriul merit.

Cei care umblau în toate părţile, arătând foarte ageri şi sălbatici, erau supraveghetorii, bărbaţi înalţi din provincia Kham, care erau însărcinaţi cu menţinerea disciplinei. Drepţi şi voinici, purtau toiege imense ca semn al funcţiei lor. Nu erau intelectuali, ci oameni plini de forţă şi cinstiţi, fiind aleşi numai pentru aceasta. Unul dintre ei s-a apropiat şi s-a încruntat întrebător la mine. Recu- noscându-mă până la urmă, s-a îndepărtat cu paşi mari în căutarea unor nelegiuiţi demni de atenţia sa.

în spatele meu se afla turnul mare al Potalei - „Casa Zeului" - care se înălţa spre cer, unul dintre cele mai glo- rioase lucrări ale omului. Stânca cu multe nuanţe lucea blând şi trimitea reflexe de diferite nuanţe care alunecau peste apele calme. Printr-un joc al luminii schimbătoare, figurile cioplite şi colorate de la bază păreau pline de viaţă, lumina făcându-le să se legene şi să se mişte ca un grup de oameni însufleţiţi de o discuţie. Raze mari de lumină galbenă, reflectată de pe Mormintele de Aur aflate pe acoperişul Potalei, se răspândeau şi formau dâre vii de apă pe firidele mai întunecate ale muntelui.

Un zgomot surd, ivit dintr-o dată, şi scârţâitul lemnului care se încovoia m-au făcut să mă întorc la această nouă sursă de atracţie. O pasăre bătrână, cenuşie şi năpârlită poposise în copacul din spatele meu. Fixându-mă cu nişte ochi ca mărgelele, a zis „craa!" şi s-a mişcat brusc, aşa încât s-a răsucit cu spatele către mine. Şi-a întins aripile în toată lungimea lor şi a bătut cu putere din ele, în

timp ce trimitea un „crrr" nedorit în direcţia mea cu o forţă şi o precizie uimitoare. Doar printr-o săritură disperată în lături am scăpat de la a fi o ţintă. Pasărea s-a întors pentru a mă înfrunta din nou şi a zis „craa, craa!", înainte de a înceta să îmi mai acorde atenţie în favoarea unui obiect mai interesant din altă parte.

Pe aripile vântului blând au venit sunetele slabe ale unui grup de negustori din India şi mugetele iacilor care protestau la încercările de a-i zori ale celor care îi mânau, scârţâitul astmatic şi hârâiala pielii vechi şi uscate a harnaşamentului, tropăitul şi târşâitul multor picioare şi sunetul muzical al pietricelelor care era rostogolite în lături de caravană. Am putut să văd curând animalele îngrămădite şi împovărate cu baloturi exotice. Coarne mari care se înălţau deasupra sprâncenelor zburlite, ridicarea şi căderea provocate de mersul lor încet şi neobosit. Negustorii, unii cu turbane, unii cu căciuli vechi de blană, alţii cu pălării de postav bătut.

„Pomană, pomană pentru dragostea Zeului", strigau cerşetorii. „Ah!", urlau, când negustorii treceau mai departe nesimţitori, „mama ta este o vacă care s-a împreunat cu un porc, sămânţa ta este a lui Sheitan, surorile tale sunt vândute în piaţă!".

Mirosuri ciudate îmi ajungeau la nări, făcându-mă să trag adânc aer în piept, iar apoi să strănut zdravăn. Condimente din inima Indiei, bucăţi de ceai din China, ţărână străveche scuturată de poverile duse de iaci, toate îmi presărau drumul. Sunetul clopoţeilor iacilor, discuţia puternică a negustorilor şi imprecaţiile cerşetorilor se pierdeau în depărtare. Nu peste mult timp, doamnele din Lhasa aveau să primească oaspeţi bogaţi. Curând, proprietarii de prăvălii se vor tocmi pentru preţurile cerute de negustori; se vor vedea sprâncene ridicate şi se vor auzi glasuri ridicate la creşterea inexplicabilă a preţurilor. Curând, va trebui să mă întorc la Potala.

Atenţia îmi era distrasă. Priveam alene călugării când îşi făceau abluţiunile, dintre care doi erau gata-gata să se încaiere, pentru că unul amenințase că stropeşte cu apă.

Supraveghetorii s-au îndreptat repede într-acolo, a urmat o îmbulzeală şi cei doi călugări pedepsiţi au fost îndepărtaţi degrabă, aflându-se fiecare în strânsoarea de fier a „Paznicilor Păcii".

Dar ce era aceasta? Am aruncat o privire, cercetând tufişurile. Doi ochişori strălucitori se uitau neliniştiţi la mine de la nivelul pământului. Două urechiuşe gri erau îndreptate intenţionat în direcţia mea. Un trup micuţ era gata să ţâşnească, dacă aş fi făcut o mişcare greşită. Un şoricel cenuşiu cântărea posibilitatea de a trece printre mine şi lac în drumul său spre casă. în timp ce îl priveam, a ţâşnit înainte, nedezlipindu-şi nicio clipă privirea de la mine. A fost cam neatent; neuitându-se pe unde merge, s-a repezit cu capul înainte într-o ramură căzută şi, cu un chiţăit ascuţit de groază, a săltat un picior în aer. A sărit prost, prea într-o parte. în timp ce cobora, a călcat greşit şi a căzut în lac. Bietul animăluţ nu făcea nicio mişcare şi era în pericol să fie înşfăcat de un peşte, când am intrat în apă până la genunchi şi l-am scos afară.

Uscându-1 plin de grijă cu poala hainei, am înaintat cu greu până la ţărm şi am pus micul ghem tremurând pe pământ. Doar o umbră neclară - şi a dispărut în mica vizuină, recunoscător fără îndoială că scăpase de pericol. Deasupra mea, bătrâna pasăre a scos un „craa!" în derâdere şi s-a ridicat în văzduh cu efort, bătând zgomotos din aripi în direcţia Lhasei.

în direcţia Lhasei? Aceasta mi-a amintit că trebuia să mă îndrept spre Potala! Călugării se aplecau peste zidul Norbu Lingă, cercetând dacă se uscaseră lucrurile spălate. Totul trebuia scrutat cu atenţie înainte de a fi ridicat; Fratele Mic Cărăbuşul putea să se plimbe liniştit printre haine căci nu exista pericolul să fie înfăşurat odată cu acestea - un act care îl face pe un preot buddhist să se înfioare şi să pălească.

Dacă se întâmpla ca un mic vierme să se adăpostească de soare sub rufele unui mare lama, atunci micul vierme trebuia pus în siguranţă, aşa încât destinul său să nu fie schimbat de om. Călugării se aplecau peste tot, uitân- du-

se cu atenţie şi răsuflând uşuraţi când micile creaturi erau salvate una după alta de la o moarte sigură.

Treptat, stivele de rufe spălate creşteau, pe măsură ce totul era strâns pentru a fi luat în Potala. Mici discipoli se clătinau pe-acolo sub greutatea rufelor proaspăt spălate; nici nu se putea vedea sub ceea ce cărau. Apoi, se auzea o exclamaţie, când un mic camarad călca sprinten şi trimitea toate hainele în zbor către pământul plin de praf sau chiar în noroiul de pe malul râului.

Vibraţia şi bubuitul cochiliilor şi sunetul marilor trompete ajungeau până pe acoperiş. Sunete vibrante îşi făceau auzit ecoul în munţii îndepărtaţi, aşa încât uneori, când erau condiţii prielnice, vibraţiile se auzeau ca una singură şi îţi băteau în piept minute întregi. Apoi, brusc, totul se calma, se făcea atât de linişte, încât puteai auzi bătaia inimii cuiva.

Am părăsit umbra copacului prietenos şi mi-am făcut drum printr-o gaură din gard. Picioarele îmi tremurau; cu ceva timp înainte suportasem o arsură gravă la piciorul stâng - nu se vindecase bine - iar apoi îmi fracturasem ambele picioare când o mare rafală de vânt mă ridicase de pe acoperişul Potalei şi mă aruncase pe coasta muntelui. Aşa că am mers şchiopătând şi, pentru scurt timp, am fost scutit de la a-mi îndeplini îndatoririle gospodăreşti. Bucuria mea a fost compensată de faptul că a trebuit să studiez mai mult, „pentru ca datoria să fie plătită", după cum am fost înştiinţat. Astăzi - în ziua spălatului rufelor - am fost liber să hoinăresc şi să mă odihnesc în Norbu Lingă.

Nu aveam cale de întoarcere pe la intrarea principală, pe unde treceau toţii lamaşii de rang înalt şi conducătorii mănăstirilor. Nu mai aveam să urc treptele cu greutate, cum făceam de obicei, numărând „nouăzeci şi opt, nouăzeci şi nouă, o sută, o sută unu". Stăteam la marginea drumului, în timp ce lamaşii, călugării şi pelerinii treceau pe acolo. A urmat o pauză, când am reuşit să traversez drumul şchiopătând şi am intrat în tufişuri. Trăgând de mine de-a lungul coastei abrupte a muntelui, mi-am făcut ascensiunea

pe deasupra Satului Sho şi am urmat calea dintre Curtea de Justiţie şi Potala.

Drumul era neregulat, dar frumos datorită abundenţei de plante mici de stâncă. Aerul se răcea şi picioarele bătătorite începeau să mă doară într-un mod insuportabil. Mi-am strâns haina veche şi zdrenţuită pe mine şi m-am aşezat pe o piatră potrivită, ca să-mi pot regăsi puterea şi avântul. în direcţia Lhasei puteam să văd mici focuri scânteietoare - negustorii preferaseră să îşi aşeze tabăra în aer liber, cum fac adesea indienii, mai degrabă decât să stea la unul dintre hanuri. Mai departe, pe partea dreaptă, am putut să văd râul strălucitor cum pleca în marea lui călătorie spre golful Bengal.

„ Miaau, miaau", s-a auzit un glas profund şi grav, iar un cap greu şi îmblănit m-a împuns în genunchi. „Miaau, miaau!". Am răspuns cu căldură. O umbră mişcătoare şi un motan mare şi negru s-a aşezat la picioarele mele şi şi-a împins botul în mine.

„Respectabile Pis-Pis!", am zis prin blana deasă, „mă năpădeşti cu atenţiile tale". Mi-am pus cu blândeţe mâinile pe ceafa lui şi l-am tras puţin îndărăt, ca să mă pot uita la el. Ochi mari, albaştri, uşor încrucişaţi se uitau ţintă la mine.

Respectabilul Pis-Pis era un prieten vechi şi de preţ. Ne cuibăream adesea împreună sub vreun tufiş care ne oferea adăpost şi stăteam de vorbă despre fricile, dezamăgirile şi toate greutăţile vieţii noastre grele, tare grele. Acum îşi arăta atenţia „împletindu-se" pe mine, deschizând u-şi şi închizându-şi labele mari, în timp ce torcea din ce în ce mai tare. Am stat împreună o vreme, iar apoi, (ol împreună, am hotărât că este timpul să plecăm.

Cum înaintam cu greu în sus, poticnindu-mă din pricina durerii din picioarele vătămate, respectabilul Pis-Pis mi-a luat-o înainte, ţinându-şi băţos coada în sus. Se afunda în câte un tufiş, iar apoi, când căpătăm avans, ţâşnea de-acolo şi se agăţa jucăuş de roba mea fluturândă. „Hei!", am strigat eu, „nu se cuvine conducătorului Pazei Nestema- tei Pisicii să se poarte astfel". Ca răspuns, şi-a lăsat urechile pe

spate şi s-a repezit în roba mea; odată ajunsă pe umărul meu, a sărit în lături într-un tufiş.

îmi plăcea să văd pisicile noastre. Le foloseam ca paznici, fiindcă o siameză antrenată cum trebuie este mai fioroasă decât un câine.

Ele se odihneau, aparent adormite, lângă Obiectele Sacre. Dacă pelerinii încercau să pună mâna pe ele sau să fure, pisicile acestea - întotdeauna perechi - îl prindeau şi îl ţineau ameninţându-i gâtul. Erau feroce, totuşi puteam face orice cu ele şi, fiind telepate, puteam discuta cu ele fără nicio dificultate.

Am ajuns la intrarea lăturalnică. Respectabilul Pis-Pis era deja acolo, scoţând energic aşchii mari dintr-un stâlp de lemn de lângă uşă. Când am tras zăvorul, a împins uşa cu capul lui puternic şi a dispărut în întunericul fumuriu. L-am urmat, mergând mult mai încet.

Aceasta era locuinţa mea temporară. Rănile de la picioare erau aşa de rele încât fusesem trimis de la Chakpori la Potala. Când am intrat în coridor, a început să îmi miroasă ca „acasă". Mireasma de tămâie, atotprezentă, aromele diferite în funcţie de momentul şi scopul pentru care se arseseră. Mirosul stătut, acru şi înţepător de la untul de iac pe care îl foloseam pentru lămpi, pentru încălzirea micilor articole cum sunt ceainicele, sau pentru sculptură în timpul zilelor mai reci. Amintirea dăinuia. Oricât de mult frecam (şi nu frecam puţin!), tămâia era mereu acolo, pătrunzând totul. Un miros mai puţin plăcut era cel al baligii de iac care era folosită, când se usca, pentru încălzirea camerelor celor bătrâni şi infirmi. Acum însă m-am poticnit, mergând pe coridor pe lângă lămpile pâlpâitoare care făceau coridoarele întunecoase încă şi mai întunecate.

Mai era un „parfum" prezent în toate lamaseriile, „un parfum" atât de familiar încât nu putea fi remarcat dacă foamea nu îţi ascuţea toate simţurile. Tsampa! Mirosul de orz copt, mirosul pachetelor de ceai chinezesc, mirosul de unt încins. Amestecaţi-le şi rezultatul este inevitabil: veşnica tsampa. Unii tibetani nu au gustat niciodată altceva în afară de tsampa; ei se nasc în gustul de tsampa şi tot

tsampa este ultima mâncare pe care o gustă. Tsampa este mâncare, băutură şi consolare. Ea asigură susţinerea în timpul celei mai grele munci manuale şi hrana pentru creier. Dar, aşa cum am crezut întotdeauna, slăbeşte interesul sexual şi, astfel, Tibetul nu are nicio dificultate în a sta în celibat, un tărâm al călugărilor, cu o rată a natalităţii în scădere.

Foamea îmi ascuţise simţurile şi astfel am putut să apreciez aroma de orz copt, unt încins şi ceai chinezesc! Am mers greoi de-a lungul coridorului şi am luat-o la stânga când mireasma a devenit mai puternică. Aici, la marile cazane de aramă, călugării-bucătari turnau orz copt şi pisat în ceaiul care clocotea. Cineva tăia câţiva funţi de unt de iac şi îi arunca acolo, altcineva desfăcea un sac de sare care fusese adus de oamenii din triburile Lacurilor din Ţinutul de Sus. Un alt călugăr amesteca şi agita totul laolaltă cu o lingură lungă. Cazanul clocotea şi spumega şi bucăţi de rămurele din calupul de ceai se ridicau la suprafaţă, ca să fie înlăturate de călugărul cu lingura.

Baliga de iac care ardea sub cazan răspândea o duhoare înţepătoare şi nori, mulţi nori de funingine neagră. Locul era acoperit în întregime, iar feţele negre, asudate ale călugărilor-bucătari ar fi putut fi cele ale unor entităţi din vreun iad adânc. Călugărul cu lingura răzuia des untul plutitor din cazan şi îl arunca în foc. Se auzea o sfârâială, se făcea o flamă şi o nouă duhoare!

„Ah, Lobsang!" strigă un călugăr peste zdrăngăneală şi larmă. „Ai venit să mănânci, nu-i aşa? Descurcă-te, băiete, descurcă-te singur!".

Mi-am luat din robă mica traistă de piele în care noi, călugării, păstram provizia de orz pentru o zi. Scuturând-o de praf, am umplut-o pe toată cu orz proaspăt pisat şi copt. Mi-am scos vasul din partea din faţă a robei şi m-am uitat la el cu atenţie. Era cam soios, prinsese o crustă. Am luat o mână de nisip din lada din faţa peretelui mai îndepărtat şi mi-am frecat vasul. M-a ajutat să-mi curăţ şi mâinile! Până la urmă am fost mulţumit de starea sa. Dar mai trebuia să fac ceva; traista mea de ceai era goală sau, mai degrabă,

tot ce mai conţinea acum erau be- ţişoare, fărâme de nisip şi alte gunoaie care se găsesc întotdeauna în ceai. De data aceasta, am întors traista pe dos şi am lăsat firimiturile să cadă singure. Aducând traista înapoi la starea ei firească, am luat un mai şi am lovit cea mai apropiată bucată de ceai, până am obţinut un bulgăre potrivit.

Acum era rândul meu; mi-am luat încă o dată vasul - vasul meu proaspăt curăţat - şi l-am ţinut întins. Un călugăr a luat o lingură şi mi-a izbit castronul, umplându-1 ochi cu tsampa. M-am retras cu recunoştinţă într-un colţ, m-am aşezat pe un sac şi mi-am mâncat porţia. în timp ce mâneam, mă uitam în jurul meu. Bucătăria era plină de obişnuitele „ploşniţe", leneşi care zăceau pe acolo flecă- rind, povestind ultima bârfă, adăugând o fărâmă la zvonu- rile abia auzite. „Da, lama Tenching merge la mănăstirea Gardul Trandafirului. A zis că a avut o ceartă cu Venerabilul Abate. Prietenul meu a auzit tot ce a spus...»".

Oamenii au multe noţiuni ciudate despre lamaserii sau mănăstiri. Se crede că aceşti călugări îşi petrec întreaga zi în rugăciune, contemplare sau meditaţie - „privind cu bunătate şi spunând numai lucruri bune". O lamaserie este un loc în care, oficial, oameni cu preocupări religioase se adună cu scopul de a venera şi contempla, pentru ca spiritul să poată fi purificat. Oficial! Neoficial, o robă nu face un călugăr. într-o comunitate de mai multe mii de oameni, trebuie să existe cei care se ocupă de treburile gospodăreşti, de repararea şi întreţinerea clădirii. Alţii au grijă de socoteli, supraveghează clasele inferioare; predau, predică. Destul! O lamaserie poate fi un oraş mare populat în exclusivitate de bărbaţi. Muncitorii vor fi clasa cea mai de jos a călugărilor şi nu vor arăta niciun interes pentru aspectul „religios", ci doar se vor preface că au. Unii călugări nu au fost niciodată în Templu decât ca să cureţe podeaua!

O mare lamaserie va avea un loc de venerare, şcoli, infirmerie, depozite, bucătării, aziluri, închisori şi aproape orice se găseşte într-un oraş „laic". Principala diferenţă este că într-o lamaserie toţi şi toate sunt masculine şi - aparent -

toată lumea este devotată „instruirii religioase şi acţiunii". Lamaseriile au muncitorii lor zeloşi şi „trântorii" bine-intenţionaţi şi neîndemânatici. Lamaseriile mai mari sunt oraşe cu multe clădiri şi parcuri răspândite pe o suprafaţă întinsă, uneori întreaga comunitate fiind încercuită de un zid înalt. Alte lamaserii sunt mici, neavând mai mult de o sută de călugări, care locuiesc cu toţii într-o singură clădire. în unele zone îndepărtate, o lamaserie foarte mică nu are mai mult de zece membri. Astfel, ei rânduiesc de la zece la zece mii pe cei înalţi şi pe cei scunzi, pe cei graşi şi pe cei slabi, pe cei buni şi pe cei răi, pe cei leneşi şi pe cei harnici. Este la fel ca într-o comunitate din afară, nu mai rău şi adesea nu mult mai bine, cu excepţia faptului că disciplina monastică poate fi aproape militară - totul depinde de abatele care este la conducere. I *il* poate fi un bărbat bun, atent sau poate fi un tiran.

Mi-am înăbuşit un căscat şi am ieşit pe coridor. Mi-a atras atenţia un foşnet venit din firidele cămării; am avut timp să văd o coadă neagră dispărând între sacii de piele plini cu grăunţe. Pisicile „păzeau" grăunţele şi, în acelaşi timp, îşi prindeau masa (şoareci). Am văzut în vârful unui sac o pisică mulţumită curăţându-şi mustăţile şi zâmbind satisfăcută.

Au sunat trompetele, reverberând prin coridoarele răsunătoare şi sunând apoi din nou. M-am întors şi am străbătut drumul către Templul Interior în sunetul produs de târşâirea a numeroase sandale şi de lipăiala picioarelor goale. înăuntru era întunericul adânc al înserării, cu umbre purpurii alunecând peste podea şi îmbrăcând coloanele cu abanos. Marginile ferestrelor erau tivite cu aur de soarele care îşi întindea degetele şi oferea o ultimă mângâiere blândă casei noastre. Nori învolburaţi de tămâie rătăceau pe-acolo şi, când îi găurea o rază de lumină, arătau ca o mie de firicele de praf în culori vii, aproape înzestrate cu viaţă.

Călugări, lama şi discipoli umili intrau înăuntru şi îşi ocupau locurile pe podea, adăugând fiecare propria pată